

ОЛАФ официално описа България като тотално корумпирана

Недоумение за групата "Николов- Стойков"

Красен Николов, Десислава Лещарска
23 Февруари 2009

Европейската служба за борба с измамите (ОЛАФ) отправи нова серия унищожителни критики към българската администрация и нейните практиките за усвояване на евросредства. Този път официално ръководителят на сектор "Селско стопанство" в ОЛАФ Елизабет Шпербер в прав текст обяви как изглеждат българските власти през призмата на проведените от службата разследвания.

С уточнението, че през последните няколко месеца разследващите власти в България са показали много добро взаимодействие с ОЛАФ, Шпербер обобщи като голям проблем "корупцията във всички слоеве на администрацията" включително "по високите етажи на властта". Служителят на ОЛАФ отбеляза още липсата на сътрудничество с европейските служби.

По думите ѝ в ОЛАФ имат информация от "надеждни източници" как българските чиновници по програма САПАРД са искали пари от бенефициентите още преди те да са подали своите проекти. Презентацията на Шпербер бе направена в понеделник по време на семинар "ОЛАФ-пазителят на европейските фондове", организиран от клуб "Журналисти срещу корупцията".

"Така виждахме нещата в България досега. Плащане на подкупи за всяка молба; служби, които след това прикриват от проверяващите проблемните молби; наличие на връзки между престъпниците и официалните лица. От официалните лица след това изтичаше информацията, която те получаваха от европейските служби. В началото ние не знаехме за това", заяви Шпербер.

Служителят на ОЛАФ описа и част от българските медии като "ненадеждни, съмнителни и сензационни".

Елизабет Шпербер подкрепи виждането на ОЛАФ за България с описанието на "групата Николов – Стойков". Месопреработвателят Марио Николов и доскорошният му съдружник Людмил Стойков (спонсори на БСП, вторият виден поддръжник на президента Първанов -бел.ред.) станаха основни герои на неофициален анализ на ОЛАФ от юли. Той изтече в медиите точно преди публикуването на доклада на Европейската комисия. В него двамата българи бяха определени като ръководители на международна група за източване на пари от САПАРД, която се ползва с "политически чадър" у нас.

Мрежа

Шпербер съобщи за наличие на данни в ОЛАФ, че Марио Николов принадлежи към престъпна група, която е свързана с над 60 български фирми, фирми в Западна Европа и регистрирани в офшорни зони компании. В момента европейската служба разследва 25 нови случая за злоупотреби по САПАРД, част от които са свързани именно с тази престъпна мрежа.

"Те са изключително гъвкави. Говори се, че имат връзка с хора от правителството и някои държавни агенции. Има данни, че те са занимават с данъчни престъпления, измами, фалшификации на документи и незаконен внос на месо", заяви още служителят на европейската разследваща служба.

В този контекст тя посочи схемата, според която Стойков и Николов са източили 7.5 милиона евро по САПАРД. Селскостопанска машина от България се изнася за Германия на цена 14 000 евро. След няколко препродажби между германски и ирландски фирми и с плащания през офшорни компании тя се връща в България. Машината вече е купена срещу 340 000 евро с пари от САПАРД, върху нея обаче все още стои надписа "Произведено в ГДР".

В отговор на въпрос за правителствените и партийните протекции, тя посочи информацията как служители на Николов са дали големи суми на "една партия" (БСП, бел.ред).

"Публикувано бе, че Николов е давал бонуси на хора, които след това са ги давали на партия. Ние гледаме на това по един точно определен начин. Ще чакаме произнасянето на съдебната система. Партиите трябва да са особено внимателни, когато стане дума за приемане на пари от заподозрени лица", заяви Шпербер.

Служителят на ОЛАФ изрази своето недоумение как българските власти могат да обработят старателно и без пропуски 414 проекта, пуснати едновременно точно преди да изтече срокът на програма САПАРД. Това се случва на фона на общо 706 проекта за всичките 8 години действие на програмата.

"Има и друга схема. Серийно постъпваха проекти за абсолютно една и съща стойност. В един ден постъпиха 5 такива проекта – за около 1 милион лева. Това виждаме в Брюксел. За нас беше много учудващо как е възможно това. Все на някой от българската администрация би трябвало да му прозвучат странно тези 5 проекта", заяви Шпербер.

"Старите момчета"

Отчитайки старанието на разследващите в София от последните месеци, Шпербер обяви, че в България съществува "мрежа от хора", която се опитва да омаловажи успехите на ОЛАФ в страната. По думите ѝ това са "старите момчета" в администрацията, които "не смятат да променят своя манталитет" и ще вършат нещата, "както са ги вършили през последните 4-5 години".

"Агенция "САПАРД" имаше един директор преди няколко месеца (Атанас Кънчев, бел.ред.). Тогава младите хора имаха мотивация за работа. Сега не е така (сега шеф е Ализан Яхова, бел.ред)", заяви Шпербер.

Тя изрази своите притеснение, че тепърва предстои усвояването на още по-големи суми пари от същата тази администрация. "Вашите органи все още не са подготвени. Администрацията трябва да се научи да работи по европейските правила иначе няма да се види онази светлина в дъното на тунела", допълни Шпербер.

Според нея голям проблем е и незнанието на английски в ръководството на САПАРД. "Когато не можем да си говорим пряко, това се отразява на комуникацията по между ни и на доверието", каза тя. Служителят на ОЛАФ заяви, че не може да разбере още как заподозрени за източване на 7.5 милиона евро от САПАРД са пуснати под гаранция от 5000 евро. "Казвам го, защото в другите страни това не е така. Очакваме какво ще реши съда, но нормалното е този, който е оркестрирал, също да получи присъда.", обясни Шпербер като допълни, че в Германия по случая с "Николов – Стойков" вече има осъдени. Служителят от ОЛАФ призна, че в останалите страни от ЕС също има такива случаи, но "натрупването на подобен род въпроси в България е особено специфично".

ОЛАФ не може да свърши работата на България

Искаме да помогнем на българските власти при решаването на много трудни проблеми в борбата с корупцията, каза съветникът на генералния директор на европейската служба по въпросите на антикорупцията Волфганг Хетцер. Той обаче посочи, че посещенията на ОЛАФ нямат за цел да свършват работата на българският парламент, а да отчетат напредък в проблемни области и да дадат своите напътствия.

Той припомни, че още няма присъди над добре известни криминално проявени лица, които отдавна са в полезрението на службите. Бави се прилагането на приетия закон

за конфликт на интереси, няма установен парламентарен контрол над ДАНС, необходима е реформа в досъдебната фаза, проблем е неясното партийно финансиране, купуването на гласове и т. нар. заменки на земи. Има нужда от прозрачни и отчетни правила на разделение между ДАНС и МВР във връзка с използването на специални разузнавателни средства и за обема на парламентарния контрол върху дейността на ДАНС.

Убеден съм, че промяна ще има, макар по пътя да бъдат срещнати разочарования, каза Хетцер.

Вицепремиерът Меглена Пругчиева съобщи, че още един германски съветник пристига у нас, той ще помага на вътрешния министър Михаил Миков по въпросите за борба с корупцията.

В екипа на Пругчиева от месец работи германката Карин Хоххаус, която има широк опит в управлението на еврофондовете и по-специално на тези в земеделието.

В НАПИ беше назначен Клаус-Дитер Щоле, който съветва изпълнителния директор по въпроси, свързани с пътното строителство. В НАПИ работят още 3-ма чуждестранни съветника.

България е в изключително сложната ситуация да бъде под лупа, каза Меглена Пругчиева, според която страната има нужда от този контрол, но има нужда и от критична солидарност.

Вицепремиерът отчете, че специализираното звено за разследване на злоупотреби с европейските средства към прокуратурата е образувало 102 досъдебни производства, внесло е 27 обвинителни акта и е предотвратило измами на стойност 45 млн. лв. до края на януари.

В момента се подготвя пакет от законови изменения във връзка с проектите, финансирани от ЕК, които ще засегнат Търговския закон, НПК и Закона за концесиите, каза Пругчиева. Една от тези промени гласи, че всички плащания над 5 хил. лева ще се осъществяват по банков път.

Депутатите контролират трудно

Според председателя на парламентарна комисия за борба с корупцията Бойко Великов трудно се осъществява парламентарен контрол върху всички разнообразни институции, които отговарят за усвояването на еврофондове. Той смята, че

централизацията на процеса ще допринесе за по-ефективен контрол от страна на народните представители.

Според него трябва да се направи оценка на информационните системи, които различните ведомства ползват за следене на изпълнението на европейските проекти. В повечето случаи този софтуер е платен с европейски пари, но няма анализ доколко е ефективен и има ли полза от него.

В рамките на семинара МВР представи видеоклип, който призовава всички, които са станали жертва или свидетели на корупция да подават сигнали на “горещия телефон” – 02/982 22 22 , или на електронните адреси за сигнали- nocorr.mvr.bg и www.nenakorupciata.org.